

Discussie : Windturbines hoger dan 150 meter ? Verruim dan hoogte voor obstakelverlichting.

Uitgangspunt is dat het vereist is dat onze energieopwekking meer gaat in de richting van duurzame systemen. Windenergie is hiervan een onmisbaar onderdeel. De windenergie ontwikkelt zich snel, hetgeen tot uitdrukking komt in turbines die door de combinatie van hoogte en vermogen een grotere opbrengst geven en daardoor ook goedkoper produceren. Op tal van plaatsen in Nederland tekent zich nu een impasse af, waardoor de ontwikkelingen dreigen te vertragen. Belangen botsen. Hulp van landelijke politiek is noodzakelijk om hiervoor een oplossing te vinden.

De kern van het probleem is dat huidige voorschriften met zich brengen dat een turbine met een tiphoogte van 150 meter of meer nachts moet zijn voorzien van rode obstakelverlichting. De obstakelverlichting wordt als storend ervaren vanwege de zeer ernstige horizonvervuiling, is onwenselijk vanuit het oogpunt van duisternis en de effecten op de fauna zijn mogelijk groter dan de effecten waar we reeds ervaring mee hebben.

Deze problemen zijn actueel aan de orde in West Brabant (A16, Brabantse Wal), Zeeland (Noord Beveland, Tholen), Drenthe (Emmen). Vanwege de verlichting eist de omgeving dat de turbines niet hoger worden dan 149 meter en dat de initiatiefnemer zegt hiervoor geen rendabele turbine te kunnen bouwen.

Aspecten die in de discussie aan de orde komen hebben betrekking op de opgave van de provincie een vermogen te realiseren, luchtvaartvoorschriften en SDE subsidies.

Het begint er mee dat lokale overheden op minder democratische wijze een opgave hebben verkregen een bepaald vermogen aan windenergie te doen realiseren. Deze bestuurlijke vorm van dwang tast het basisprincipe van lokale democratie aan. Lokale bestuurders worden gedwongen besluiten te nemen waarvoor mogelijk geen draagvlak bestaat bij de bevolking. Het probleem rond de nachtverlichting raakt grote delen van de bevolking, waardoor het moeilijk wordt het benodigde draagvlak te vinden.

De luchtvaartvoorschriften schrijven de aanwezigheid van deze obstakelverlichting voor. Dit is gebaseerd op aanbevelingen opgenomen in ICAO Annex 14. De invulling van de aanbevelingen verschilt per land. Nederland heeft op dit moment de invulling ter discussie, maar het lijkt er vooralsnog niet op dat de hoogtelimiet wordt verruimd.

De Inspectie Leefomgeving en Transport (Civil Aviation Authority, Henk van den Berg) lijkt geen oog te hebben voor het brede maatschappelijk belang dat met de voorschriften samenhangt. Weliswaar zijn door overleg met de windsector reeds enige aanpassingen gedaan, maar dit is onvoldoende om de bezwaren bij het brede publiek weg te nemen. Wat hier tevens een rol speelt is dat reeds bestaande verlichte turbines niet zijn aangepast en nog steeds een zeer fel rood knipperlicht hebben. Aanpassingen betreffen onder andere dat nu een vast licht is toegestaan, maar dit helpt slechts gedeeltelijk omdat door de passerende wieken de knipperlichtsituatie blijft bestaan. Er blijft bezwaar tegen de hoge, rode lampen.

Er zijn aanpassingen gedaan om de lichtsterkte te variëren met de zichtomstandigheden en afscherming van het licht naar de grond. Hiermee zijn slechts bewoners die dicht bij de turbine wonen geholpen, maar het feit blijft dat bij de huidige snelle ontwikkeling van windenergie de horizon steeds verder vervuild raakt met de rode lampen.

De noodzaak van de lampen staat ter discussie. Momenteel lijkt het er op dat de enige noodzaak er uit bestaat dat het een papieren voorschrift is. In Nederland is het op zicht vliegen (VFR) gedurende de nacht verboden en slechts toegestaan aan ANWB, politie en gespecialiseerde militaire vluchten. ANWB en politie opereren ook op hoogten lager dan 150 meter in gebieden waar onverlichte turbines staan. Uit deze hoek komt het signaal dat de lampen zelfs ongewenst zijn omdat ze de gebruikte nachtzichtapparatuur hinderen. Een lobby voor het wel toestaan van VFR-nachtvluchten komt van amateurvliegers, alsmede ontwikkelaars van 'vliegende auto's' etc. . Ik twijfel er aan of deze ontwikkelingen maatschappelijk gewenst zijn.

De SDE subsidie stelt ontwikkelaars in staat windparken te ontwikkelen. Deze subsidies worden van jaar tot jaar verlaagd, hetgeen de ontwikkelaars dwingt om meer opbrengst (kWh) uit hun investering te halen. Daar is in principe niets mis mee, maar de praktijk is dat dit de ontwikkelaars de hoogte in dwingt en lage turbines minder opbrengst genereren. In Emmen heeft de ontwikkelaar gezegd bij de eis van 149 meter geen turbines te willen realiseren. Een deskundigen rapport wijst uit dat er nog wel rendement is te behalen, maar de exploitant vindt dit onvoldoende rendement.

Door de cumulatie van factoren dreigt de ontwikkeling van windenergie in zekere mate te stagneren. Hiervoor moet een politieke oplossing komen. Om aan voldoende windenergie te komen zijn nog vele honderden turbines noodzakelijk. Het is niet gewenst dat ons Nederlands open landschap wordt vervuild met honderden verlichte obstakels. In mijn woonplaats in west Brabant zie ik vanaf de dijk rondom (knipperende) rode lichten aan de horizon van negen windparken. Behoudens de genoemde uitzonderingen vliegt er geen enkel vliegtuig want dat is niet toegestaan.

Ik pleit voor een verruiming van de hoogte-eis voor obstakelverlichting tot een hoogte waarop slechts sprake zou zijn van een incidenteel obstakel (bijvoorbeeld zendmast Lopik, 372 meter), bijvoorbeeld een hoogte groter dan 300 meter. Eventueel kan dit worden gecombineerd met een algemeen verbod om (ook overdag) lager dan 300 meter te vliegen (behoudens professionele uitzonderingen).

Wanneer het afschaffen van de obstakelverlichting niet mogelijk is, dient de SDE subsidie zodanig te worden verruimd dat een hoogtelimiet van 150 meter voor windturbines economisch mogelijk wordt gemaakt.

Mijn mening is dat de voorschriften ten aanzien van de obstakelverlichting overdreven zijn en zodanig beperkend voor maatschappelijk gewenste ontwikkelingen, dat het gewenst is deze voorschriften aan te passen. Dit kan alleen middels interdepartementaal overleg.

Henk Baptist

Email : henk@natuurbeschermingswet.nl

Tel: 06 27271061

Rolleweg 33

4751 VA Oud Gastel

Henk Baptist
ecologisch adviesbureau